

Asia: VN/30163/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi

Visio

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon visiota?

Kyllä / En. Jos ette, kuvailkaa mahdolliset muutostarpeet.

Kyllä

Mahdolliset muutostarpeet.

-

Tavoitteet

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon neljää tavoitetta?

Kyllä, tavoitteet vastaavat omaa näkemystäni

Jos vastasitte en, kuvailkaa tiiviisti mahdolliset muutostarpeet.

-

Toimenpide-ehdotukset

Tässä on lueteltu yhdeksän toimenpidekokonaisuutta. Mitkä raportin toimenpide-ehdotuksista ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa? Valitse ensin yksi (1) haluamasi toimenpidekokonaisuus ja kirjoita sen jälkeen haluamasi toimenpide-ehdotukset alla olevaan tilaan kaikki peräkkäin. Valitse yhteensä enintään viisi (5).

-

Oma roolinne tulevassa toimeenpanossa

Millaisena näette oman tai edustamanne tahon roolin kulttuuripoliittisenselonteon toimeenpanossa?

-

Tiivistelmä näkemyksistänne

Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset muut kulttuuripoliittista selontekoa koskevat huomionne.

Arkistojen ja arkistotoimen rooli jää luonnoksessa marginaaliin luovien alojen, museoiden ja kirjastojen rinnalta, vaikka arkistoilla on merkittävä tehtävä suomalaisen kulttuuriperinnön jatkuvuuden ja yhteiskunnan kriisinkestävyyden varmistamisessa. Arkistojen rooli muiden edellä mainittujen rinnalla tulisi asettaa esiin konkreettisemmin kulttuurisen ja tiedollisen pääoman säilyttämisessä sekä sen tuntemisen ja tutkimuksen edistämässä.

Avoin, demokraattinen yhteiskunta on erottamaton osa kansallista kulttuuriamme, ja avoimuuden vaaliminen vaatii myös asiakirjallisen kulttuuriperintötiedon säilyttämisen lisäksi sen saavutettavuuden ja luotettavuuden varmistamista. Arkistot tekevät tämän tavoitteen eteen määrätietoista ja lakkaamatonta työtä, minkä mahdollistaa resurssien turvaaminen työn jatkamiseksi.

Arkistojen tietovarainto tarjoaa historiallisia vertailukohtia, joiden avulla voidaan arvioida nykyhetken kehityksen suuntaa ja oppia menneisyyden virheistä, samoin kuin se mahdollistaa kulttuuriperinnön välittämisen sukupolvien välillä, vahvistaen kulttuuri-identiteettiä ja yhteenkuuluvuutta. Lausuntoluonnoksessa todetaan kulttuurin arvoketjusta: "kulttuuriperintö ja tieto muodostavat perustan ja luovuuden lähteen". Tämän tiedon tarjoamisessa arkistoiden rooli on valtava.

Lausuntoluonnoksessa todetaan myös seuraavaa: -"Kuntien ja valtion yhteistyötä edistetään turvaamalla museoiden, esittävän taiteen ja taiteen perusopetuksen toimijoiden sekä yleisten kirjastojen saavutettavuus. Edistetään toimivia yhteistyömalleja, toimintatapoja, yhteiskäyttöisiä tiloja, kiertuemalleja ja alustoja kulttuuripalveluille mukaan lukien digitaaliset ratkaisut." Museoiden, esittävän taiteen ja taiteen perusopetuksen lisäksi tämä lista tarvitsee arkistot mukaansa.

Digitoidut arkistoaineistot ja yhteisölliset arkistointiprojektit tekevät kulttuuriperinnön saavutettavaksi laajemmalle yleisölle, lisäävät ihmisten osallisuuden tunnetta ja tarjoavat heille välineitä ymmärtää oman kulttuurisan ja kansallisen identiteettinsä juuria. Arkistoaineistojen digitointi on teko saavutettavuuden maksimoinniksi. Arkistoaineistojen digitoinnin rahoittaminen on oleellinen osa nykyaikaista, kestävä ja vastuullista kulttuuri- ja tiedepolitiikkaa.

Samoin lausuntoluonnoksessa esitetään seuraava tavoite: "Vahvistetaan kulttuurialaa koskevan tietoperustan ajantasaisuutta, kattavuutta ja yhteentoimivuutta sekä parannetaan tiedon hyödynnettävyyttä alan vaikuttavuuden tunnistamiseksi, päätöksenteon pohjaksi ja toiminnan suuntaamiseksi." Tämä on arkistojen toiminnan ydinaluetta, joten arkistot tulee ehdottomasti mainita tässä yhteydessä.

Arkistot säilyttävät ja tarjoavat tietoa, jota voidaan käyttää tutkimuksen ja innovatiivisen kehitystoiminnan polttoaineena, liiketoiminnan kehittämiseen, prosesseihin jotka tukevat yhteiskunnan ja talouden kestävästä kasvua. Arkistojen tehtävä on siis paitsi säilyttää menneisyys, myös toimia aktiivisena kulttuuripolitiikan työkaluna, joka tukee osallisuutta, inspiraatiota ja kestävästä kehitystä matkalla kohti tulevaisuutta.

Klami Katja
Tiedon- ja arkistohallinnan ammattiyhdistys ry